گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۳۰۸۲
شنبه ۲۳ مرداد ۱۴۰۰ ۱۰:۳۶

# هزینه های گروه طالبان از کجا تامین می شود؟

پس از نزدیک به دو دهه، طالبان، حالا بار دیگر به مشکلی جدی برای افغانستان و البته کشورهای منطقه بدل شده است. در زمان نگارشِ این متن، نیروهای شبه‌نظامیِ طالبان اعلام کرده‌اند که نزدیک به ۸۵ درصد از خاک افغانستان را در اختیار دارند.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، در حالی که بخش عمده نیروهای نظامیِ خارجی در حال ترک کردنِ افغانستان هستند، تصاویری از فرارِ نیروهای نظامی افغانستانی به کشورهایی مانند ایران در فضای مجازی منتشر شده و این باور هم در میان شهروندان افغانستانی ایجاد شده که مقامات کشور، آماده‌اند که در صورت نیاز، به سرعت از کشور خارج شوند.
البته کارشناسان مستقل معتقدند شبه‌نظامیان طالبان برای اشغالِ «کابل»، پایتختِ افغانستان و نواحی اطراف آن، مسیری ناممکن را پیشِ رو دارند. با این همه، افغانستان دیگر کشوری نیست که تا همین چند ماه پیش بود و اکنون، ترس و وحشت از رویِ کار آمدنِ گروهکی بنیادگرا، در دل مردم این کشور رخنه کرده است.

در این میان، ممکن است این پرسش پیش بیاید که طالبان، هزینه نظامی‌گریِ خود را چگونه تامین می‌کند؟ به عبارت دیگر، «ماشین جنگیِ» این گروهکِ شبه نظامی، از چه راه‌هایی تامین می‌شود؟

طالبان به سرعت در حال اشغالِ بخش‌های مختلف خاک افغانستان است.
نخست اینکه تعداد اعضای فعالِ طالبان در طولِ سال‌های گذشته دائما در نوسان بوده و البته، تقریبا هیچ‌گاه کمتر از ۱۰ هزار نفر نبوده است. این در حالی است که برخی منابع، تعداد اعضایِ فعالِ طالبان در حال حاضر را حدود ۶۰ هزار نفر تخمین می‌زنند. طبیعی است که اندازه این گروه در نسبت با بودجه یا درآمد آنها، اهمیت پیدا می‌کند.

یکی از گزارش‌های محرمانه «ناتو» که به دست «رادیو اروپای آزاد» رسیده، نشان می‌دهد که در سال مالیِ منتهی به مارس ۲۰۲۰ میلادی، طالبان حدود ۱/۶ میلیارد دلار (نزدیک به ۴۰ هزار میلیارد تومان) بودجه در اختیار داشته است. این در حالی است که در همین بازه زمانی، دولت افغانستان تنها حدود ۵/۵ میلیارد دلار بودجه در اختیار داشته است.

اگرچه بودجه دولت افغانستان ۳.۵ برابر گروه طالبان بوده اما طالبان با این بودجه نهایتا یک گروه ۶۰ هزار نفری را مدیریت کرده و افغانستان با بودجه ۵.۵ میلیارد دلاری یک کشور با جمعیت ۳۳ میلیون نفری را اداره کرده است.

از تجارت مواد مخدر تا مالیات و حتی صادرات
اما گروهکِ تروریستیِ طالبان، که فعالیت آنها به شدت توسط کشورهای مختلف رصد می‌شود، چگونه توانسته‌اند رقمی در حدود ۱/۶ میلیارد دلار بودجه برای فعالیت‌های خود تامین کنند؟ منبع اصلی درآمدِ این گروهک، تقریبا برای همه آشنا است: کشت خشخاش.

برآوردها نشان می‌دهند که طالبان در سال مالیِ منتهی به مارس ۲۰۲۰، حدود ۴۱۶ میلیون دلار تنها از محل کشت و تجارتِ خشخاش درآمد داشته است. این گروهک، در مناطقی که تحت کنترل دارد، مستقیما به کشت و فرآوری تریاک مشغول است و علاوه بر این، آنچنان که یک تحقیق و تفحص رسمیِ دولت افغانستان در سال ۲۰۰۸ میلادی نشان می‌دهد، طالبان شبکه‌ای در اختیار دارد که می‌تواند از سایر بخش‌های فعال در زمینه تجارت مواد مخدر هم کسبِ سود کند.

اقتصاد افغانستان؛ از شوروی تا طالبان
بر این اساس، طالبان یک مالیات ۱۰ درصدی از تمامِ حلقه‌های زنجیره کشت تا فرآوری و ترانزیتِ تریاک به خارج از خاکِ افغانستان دریافت می‌کند. این در حالی است که افغانستان، به گواهی گزارش سازمان ملل متحد در سال ۲۰۲۰ میلادی، در ۵ سالِ منتهی به آن سال، به تنهایی ۸۴ درصد از تریاک جهان را تولید کرده است.

کشت و تجارت خشخاش، اصلی‌ترین منبع درآمد طالبان بوده و هست.
اما درآمد طالبان از راه‌هایِ دیگری هم تامین می‌شود. همین گزارش (که بخش عمده اعداد و ارقام آن توسط «ملا یعقوب»، پس «ملا محمد عمر»، پدر معنویِ طالبان، افشا شده) نشان می‌دهد که طالبان دستی هم بر آتشِ مالیات‌ستانی دارد.

بر این اساس، طالبان نه فقط در نواحی تحت کنترلِ خود در خاک افغانستان از مردم مالیات می‌گیرد، که انواع دیگری از مالیات‌ستانی (همچون «عُشر» و «زکات» و مالیات بر فعالیت‌های معدنی و رسانه‌ای) را هم در کارنامه خود دارد. مجموع این مالیات‌ها، سالانه به حدود ۱۶۰ میلیون دلار می‌رسد.

ناگفته نماند که بخشی از آنچه مالیات‌ستانیِ طالبان نامیده شده، در واقع «اخاذی» است. یکی از اَشکالِ این اخاذی‌ها، گرفتنِ حقِ عبور از خودروهای

ترانزیتی است که از مسیرهای تحت کنترل طالبان در خاکِ افغانستان عبور می‌کنند.

در کنار این، طالبان درآمدهای صادراتی هم دارد. گزارش‌ها نشان می‌دهد که علاوه بر صادرات مستقیم مواد مخدر، طالبان برخی مواد معدنی از معادنِ مخروبه را هم صادر می‌کند. علاوه بر این، برخی شرکت‌های رسمی هم به عنوان شرکت‌های پوششی برای صادرات کالا به نفع طالبان، در افغانستان فعالیت دارند.

از کمک‌های خارجی تا اجاره‌داری
اما منابع مالیِ گروهک تروریستیِ طالبان، از این هم متنوع‌تر است. برآوردها نشان می‌دهد کشورهایی نظیر پاکستان، روسیه، چین و عربستان سعودی، سالانه میلیون‌ها دلار به طالبان کمک مالی مستقیم می‌رسانند.

طالبان، مدتی است که با استخراج معادن متروکه، محصولاتی نظیر «لاجورد» را استخراج، فرآوری و صادر می‌کند.

ارزشِ این کمک‌های خارجیِ مستقیم به طالبان در سال ۲۰۰۸ میلادی، حدود ۱۰۶ میلیون دلار تخمین زده می‌شود، اما منابعی هم هستند که می‌گویند مجموعِ این کمک‌های مالی می‌تواند به سالانه ۵۰۰ میلیون دلار (حدود ۱۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان) هم برسد.

بخشی از آنچه مالیات‌ستانیِ طالبان نامیده شده، در واقع «اخاذی» است. یکی از اَشکالِ این اخاذی‌ها، گرفتنِ حقِ عبور از خودروهای ترانزیتی است که از مسیرهای تحت کنترلِ طالبان در خاکِ افغانستان عبور می‌کنند.

اما شاید عجیب‌تر از این‌ها، درآمد سالانه ۸۰ میلیون دلاری طالبان از اجاره املاک در افغانستان و کشورهای دیگر باشد. گفته می‌شود طالبان در خودِ افغانستان و کشورهایی همچون پاکستان، املاک مختلفی دارد که از محل اجاره آنها هم درآمد کسب می‌کند.